Dokumentace 2. části projektu do předmětu UPA

Žaneta Grossová(xgross11) David Hurta(xhurta04)

zima 2022

Obsah

I	Explorativní analýza zvolené datové sady	1
1	Atributy datové sady	2
2	Rozložení hodnot jednotlivých atributů	8
3	Odlehlé hodnoty	16
4	Analýza chybějících hodnot	19
5	Korelační analýza numerických atributů	21
II 6	Datové sady vhodné pro dolovací algoritmy Odstranění irelevantních atributů	23 24
6		
7	Zpracování chybějících hodnot	25
8	Zpracování odlehlých hodnot	26
9	Datová sada číslo I. 9.1 Diskretizace numerických atributů	27 27
10	Datová sada číslo II.	29
	10.1 Transformace kategorických atributů na numerické a jejich následná normalizace	29

Část I

Explorativní analýza zvolené datové sady

Atributy datové sady

Tato kapitola popisuje jednotlivé atributy vyskytující se v datové sadě Tučňáci¹. Podrobně popisuje typy a hodnoty, kterých můžou atributy nabývat. Samotná datová sada se skládá z následujících 17 atributů.

Atribut studyName

Tento atribut popisuje název studie, pod kterým byl záznam přidán do datové sady.

Datový typ	Celkový počet	Počet	Nejčastější	
		unikátních hodnot	hodnota	
Řetězec	344	3	PAL0910	

Tabulka 1.1: Charakteristika atributu studyName.

Hodnota	Celkový počet
PAL0910	120
PAL0809	114
PAL0708	110

Tabulka 1.2: Kategorie atributu studyName.

 $^{^1} Datov\'{a} \ sada \ Palmer \ Archipelago \ (Antarctica) \ penguin \ data \ https://www.kaggle.com/datasets/parulpandey/palmer-archipelago-antarctica-penguin-data$

Atribut Species

Tento atribut popisuje druh tučňáka, který byl přidán do datové sady.

Datový typ	Celkový počet	Počet	Nejčastější
		unikátních hodnot	hodnota
Řetězec 344		3	Adelie Penguin
			(Pygoscelis ade-
			liae)

Tabulka 1.3: Charakteristika atributu Species.

Hodnota	Celkový počet
Adelie Penguin	152
(Pygoscelis ade-	
liae)	
Gentoo penguin	124
(Pygoscelis pa-	
pua)	
Chinstrap pen-	68
guin (Pygoscelis	
antarctica)	

Tabulka 1.4: Kategorie atributuSpecies.

Atribut Island

Tento atribut popisuje ostrov, kde byl tučňák zaznamenán do datové sady.

Datový typ	Celkový počet	Počet	Nejčastější	
		unikátních hodnot	hodnota	
Řetězec	344	3	Biscoe	

Tabulka 1.5: Charakteristika atributu Island.

Hodnota	Celkový počet
Biscoe	168
Dream	124
Torgersen	52

Tabulka 1.6: Kategorie atributu Island.

Atribut Clutch Completion

Tento atribut popisuje, zda studijní hnízdo bylo pozorováno s plnou snůškou, tj. 2 vejci.

Datový typ	Celkový počet	Počet	Nejčastější	
		unikátních hodnot	hodnota	
Řetězec	344	2	Yes	

Tabulka 1.7: Charakteristika atributu Clutch Completion.

Hodnota	Celkový počet
Yes	308
No	36

Tabulka 1.8: Kategorie atributu Clutch Completion.

Atribut Sex

Tento atribut popisuje pohlaví daného tučňáka, který byl zaznamenán do datové sady.

Datový typ	Celkový počet	Počet	Nejčastější	
		unikátních hodnot	hodnota	
Řetězec	334	3	MALE	

Tabulka 1.9: Charakteristika atributu Sex.

Hodnota	Celkový počet
MALE	168
FEMALE	165
	1

Tabulka 1.10: Kategorie atributu Sex.

Další kategorické atributy

Tato podkapitola obsahuje další kategorické atributy, které datová sada obsahuje, avšak jejich význam je přímočarý v rámci datové sady.

Atribut Region

Tento atribut je datového typu řetězec a jeho hodnota je vyplněna v každém záznamu stejnou hodnotou a to hodnotou Anvers. Tato představuje region, ze kterého byl tučňák zaznamenán.

Atribut Stage

Tento atribut je datového typu řetězec a jeho hodnota je vyplněna v každém záznamu stejnou hodnotou a to hodnotou Adult, 1 Egg Stage. Tato hodnota představuje reprodukční fázi při odběru vzorků.

Atribut Individual ID

Tento atribut je datového typu řetězec. Jeho hodnota identifikuje určitého tučňáka. V datové sadě má celkem 344 výskytů a nachází se v ní 190 jedinečných hodnot, což znamená, že více záznamů má stejnou hodnotu atributu *Individual ID* a to nanejvýš třikrát v této datové sadě.

Atribut Date Egg

Tento atribut reprezentuje datum studie hnízda pozorovaného s 1 vejcem. Je datového typu řetězec ve tvaru MM/DD/YY (například 11/15/07). V datové

sadě má celkem 344 výskytů a z toho je 50 jedinečných. Datumy se nachází v intervalu od roku 2007 do roku 2009.

Atribut Comments

Tento atribut je datového typu řetězec a obsahuje text poskytující další relevantní informace pro daný záznam. Tento atribut není v dané datové sadě příliš relevantní, a to z toho důvodu, že je vyplněn pouze u 26 záznamů, u ostatních je vynechán. Jeho nejčastější hodnota je "Nest never observed with full clutch."

Numerické atributy

V této podkapitole jsou podrobně popsány numerické atributy této datové sady. Souhrn základních hodnot těchto atributů se vyskytuje v tabulce 1.11.

Atribut Sample Number

Tento atribut je datového typu celé číslo a označuje číslo vzorku.

Atribut Culmen Length (mm)

Tento atribut je datového typu float a označuje délku zobáku daného tučňáka v milimetrech.

Atribut Culmen Depth (mm)

Tento atribut je datového typu float a označuje hloubku zobáku daného tučňáka v milimetrech.

Atribut Flipper Length (mm)

Tento atribut je datového typu float a označuje délku ploutve daného tučňáka v milimetrech.

Atribut Body Mass (g)

Tento atribut je datového typu **float** a označuje hmotnost daného tučňáka v gramech.

Atribut Delta 15 N (o/oo)

Tento atribut je datového typu float a označuje míru poměru stabilních izotopů 13C:12C.

Atribut Delta 13 C (o/oo)

Tento atribut je datového typu float a označuje míru poměru stabilních izotopů 13C:12C.

	Sample	Culmen	Culmen	Flipper	Body	Delta	Delta
	Num-	Length	Depth	Length	Mass	15 N	13 C
	ber	(mm)	(mm)	(mm)	(g)	(o/oo)	(o/oo)
Počet	344	342	342	342	342	330	331
Průměr	63.2	43.9	17.2	200.9	4202	8.7	-25.7
STD	40.4	5.5	2.0	14.1	802	0.6	0.8
Min.	1	32.1	13.1	172	2700	7.6	-27.0
25%	29	39.2	15.6	190	3550	8.3	-26.3
50%	58	44.5	17.3	197	4050	8.6	-25.8
75%	95.25	48.5	18.7	213	4750	9.2	-25.1
Max.	151	59.6	21.5	231	6300	10.0	-23.8

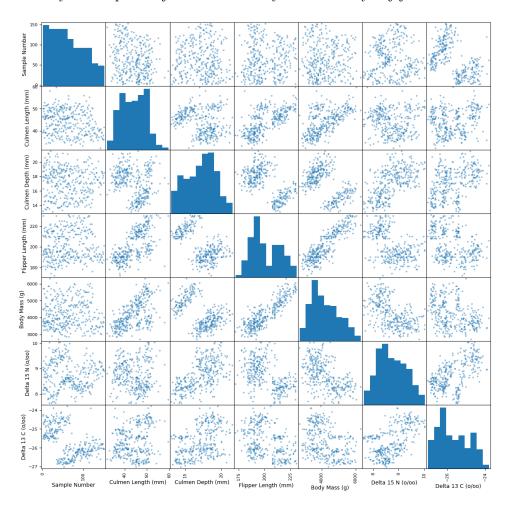
Tabulka 1.11: Souhrn charakteristik numerických atributů.

Rozložení hodnot jednotlivých atributů

Tato kapitola popisuje prozkoumání rozložení hodnot jednotlivých atributů pomocí vhodných grafů. Veškeré obrázky jsou k dispozici v plné velikosti a kvalitě v přiloženém Jupyter notebooku.

Souhrnné rozložení všech atributů

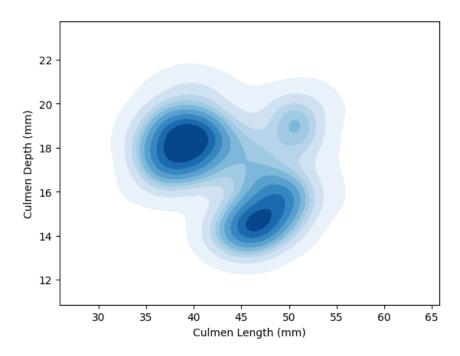
Pro prozkoumání numerických atributů byl použit maticový graf obsahující bodové grafy jednotlivých atributů vůči sobě a obsahující histogramy pro jednotlivé atributy. Graf se vyskytuje na obrázku 2.1. Tento graf poskytuje rychlý přehled vztahů jednotlivých atributů vůči sobě. Z tohoto grafu lze velmi rychle rozpoznat jednoduché vztahy mezi atributy či jejich shlukování.

Obrázek 2.1: Souhrnné rozložení numerických atributů vůči sobě pomocí bodových grafů a histogramů pro každý atribut.

Pravděpodobnostní rozložení atributů zobáku

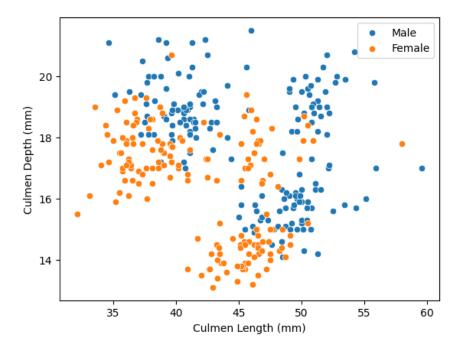
V maticovém grafu 2.1 si můžeme například povšimnout shluků u vztahu mezi délkou a hloubkou zobáku tučňáka. Tento jev byl následně dále prozkoumán pomocí graf popisujícího odhad hustoty pravděpodobnosti metodou KDE (Kernel density estimation). Na grafu si můžeme všimnout tři různých vrcholů, kde nejpravděpodobněji se bude nacházet tato hodnota u tučňáka. Tento graf se nachází na obrázku 2.2.

Obrázek 2.2: Graf popisující odhad hustoty pravděpodobnosti metodou KDE (Kernel density estimation).

Rozložení atributů zobáku vůči pohlaví

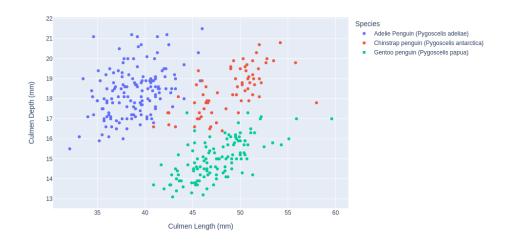
Pro zvýraznění kategorie pohlaví jednotlivých vzorků byl použit bodový graf, který se nachází na obrázku 2.3. Na tomto grafu je barevně zvýrazněno pohlaví tučňáka v jednotlivých bodech. Můžeme si všimnout lineárního posunutí mezi hodnotami jednoho pohlaví v porovnání k druhému pohlaví.

Obrázek 2.3: Bodový graf popisující vztah mezi hloubkou a délkou zobáku tučňáka.

Rozložení atributů zobáku vůči druhu

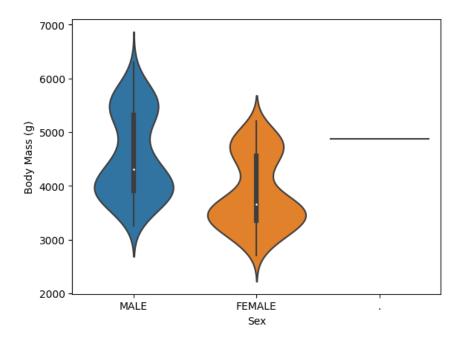
Taktéž si můžeme povšimnout velmi zajímavého vztahu mezi atributy zobáku a druhem daného tučňáka. Tento vztah je znázorněn na bodovém grafu, který se vyskytuje na obrázku 2.4. Z obrázku je zřejmé, že druh tučňáka lze s vysokou jistotou určit pomocí hodnot atributů jeho zobáku, jelikož na grafu se vyskytují znatelně oddělené shluky.

Obrázek 2.4: Bodový graf popisující vztah mezi zobákem a druhem tučňáka.

Rozložení mezi váhou a pohlaví

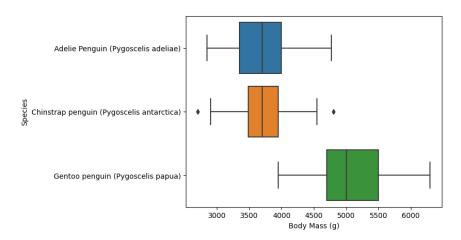
K prozkoumání vztahu mezi váhou a pohlaví tučňáka byl použit houslový graf, který velmi dobře vizuálně znázorňuje tento vztah. Tento graf se vyskytuje na obrázku 2.5. Můžeme zde jasně vidět, že samci tučňáka bývají těžší.

Obrázek 2.5: Houslový graf popisující vztah mezi váhou a pohlaví tučňáka.

Rozložení mezi váhou a druhem

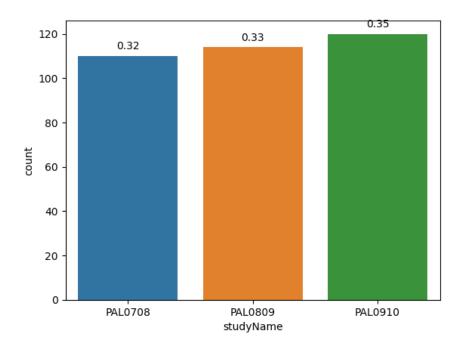
Pro znázornění vztahu mezi váhou a druhem tučňáka byl použit krabicový graf, který se vyskytuje na obrázku 2.6. Při bližším pozorování si můžeme všimnou, že tučňáci druhu Gentoo bývají znatelně těžší než tučňáci jiných druhů.

Obrázek 2.6: Krabicový graf popisující vztah mezi druhem a váhou tučňáka.

Rozložení kategorického atributu typu studie

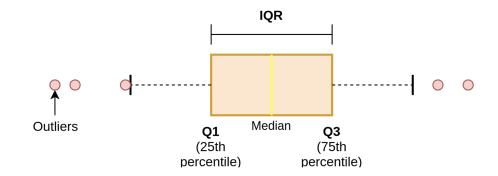
Graf popisující počet vzorků z jednotlivých studií a jeho celkové procentuální zastoupení se nachází na obrázku 2.7. S menší odchylkou je rozložení rovnoměrné.

Obrázek 2.7: Početní graf znázorňující počet vzorků u každé kategorie atributu studyName a jejich procentuální zastoupení.

Odlehlé hodnoty

Vycházeli jsme z předpokladu, že odlehlé hodnoty jsou pouze ty, nacházející se naprosto mimo rozsah datové sady, tak jako to bylo bráno na přednáškách, viz obrázek z prezentace 3.1.

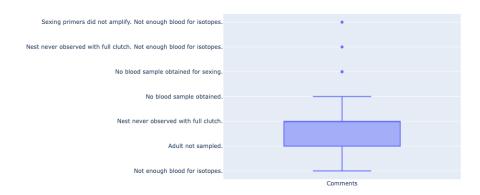

Obrázek 3.1: Zdroj: Materiály k democvičení č. 1 Porozumění datům a příprava dat, dostupné z IS VUT.

Abychom se přiblížili výše uvedené vizualizaci, využili jsme tzv. boxplot, který umožňuje zobrazit rozložení hodnot s využitím percentilů. Z vytvořených grafů(viz obrázky 3.2 3.3) je vidět, že v datové sadě se nenachází prakticky žádný atribut s odlehlými hodnotami. Ty se nachází pouze u atributu *Comments, Clutch Completion* a *Sex* v podobě tečky

Obrázek 3.2: Vizualizace rozložení hodnot pomocí boxplotů.

Obrázek 3.3: Vizualizace rozložení atributu Comments pomocí boxplotu.

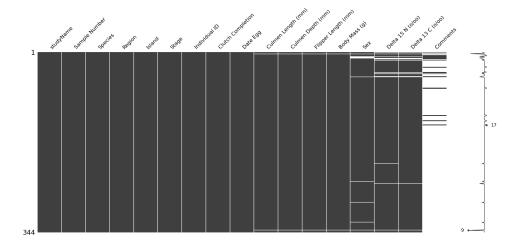
Analýza chybějících hodnot

Analýza chybějících hodnot měla za následek zjištění počtu a procentuálního zastoupení chybějících hodnot napříč atributy. Jejich přesné hodnoty jsou k dispozici v tabulce 4.1 a na obrázku 4.1 je dostupná jejich vizuální reprezentace. Celkově chybí 363 hodnot v datové sadě a 17 objektů má více než jednu chybějící hodnotu.

Z tabulky je zřejmé, že většina atributů má vyplněné všechny hodnoty. Pod prahem hodnoty 1 % se vyskytují pouze atributy Culmen Length (mm), Culmen Depth (mm), Flipper Length (mm) a Body Mass (g). Znatelnější počet chybějících hodnot obsajují atributy Sex, Delta 13 C (o/oo) a Delta 15 N (o/oo), které mají pod 5 % chybějících hodnot. Atribut Comments obsahuje největší procentuální zastoupení chybějících hodnot a to vysoké hodnoty 92.44 %. Tato vysoká hodnota zamezuje efektivnímu vyplnění chybějících hodnot nějakou jinou hodnotou (například průměrem).

Název atributu	Počet chybějících	Počet chybějících
	hodnot	hodnot [%]
studyName	0	0.0
Sample Number	0	0.0
Species	0	0.0
Region	0	0.0
Island	0	0.0
Stage	0	0.0
Individual ID	0	0.0
Clutch Completion	0	0.0
Date Egg	0	0.0
Culmen Length (mm)	2	0.58
Culmen Depth (mm)	2	0.58
Flipper Length (mm)	2	0.58
Body Mass (g)	2	0.58
Sex	10	2.91
Delta 15 N (o/oo)	14	4.07
Delta 13 C (o/oo)	13	3.78
Comments	318	92.44
	363	6.62

Tabulka 4.1: Souhrn chybějících hodnot atributů.

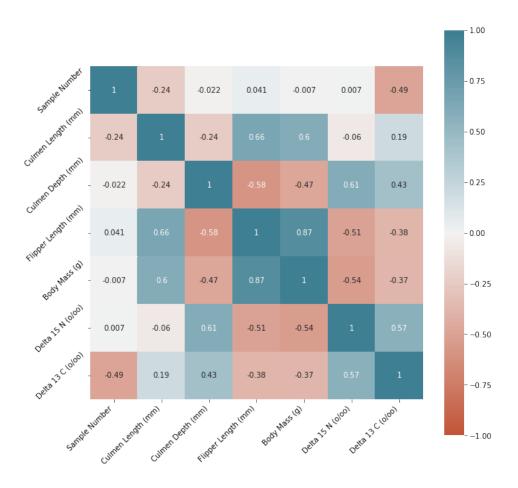
Obrázek 4.1: Vizualizace chybějících hodnot atributů, kde bílá barva znázorňuje chybějící hodnoty.

Korelační analýza numerických atributů

V prvé řadě je zde třeba vysvětlit samotný pojem korelační analýza a s ní související korelační koeficient. Samotná korelace znázorňuje vzájemný vztah dvou veličin. Dvě proměnné jsou korelované, jestliže určité hodnoty jedné proměnné mají tendenci se vyskytovat společně s určitými hodnotami druhé proměnné. Korelační koeficient je pak číslo, které znázorňuje sílu tohoto vztahu.

K zobrazení korelace jednotlivých atributů jsme využili teplotní mapu (viz obrázek 5.1), která za pomocí barev zobrazuje sílu korelace daných proměnných – modrá zobrazuje plnou korelaci a velmi nízkou, takřka žádnou. Modrá je zpravidla diagonála, tedy prvek je v korelaci sám se sebou. Z naší datové sady dále vyplývá, že se sebou korelují také atributy Body mass a Fliper Lenght (mm), tedy spolu mají vzájemnou souvislost tělesná váha a délka ploutve tučňáka. Jistou korelaci je také možné pozorovat i mezi tělesnou vahou a atributem Culmen Lenght, který vyjadřuje délku zobáku, z toho je jistě jasná i korelace mezi délkou zobáku a délkou ploutve.

KAPITOLA 5. KORELAČNÍ ANALÝZA NUMERICKÝCH ATRIBUTŮ22

Obrázek 5.1: Korelační analýza numerických atributů

Část II

Datové sady vhodné pro dolovací algoritmy

Odstranění irelevantních atributů

Jako dolovací úlohu jsme si pro druhou část projektu vybrali klasifikaci druhů tučňáků na základě ostatních atributů, uvedenou přímo pro naši datovou sadu. Kvůli možnosti využití supervised learning jsme se rozhodli ponechat atribut Species, díky kterému se může algoritmus učit na již známých datech. Odstraněnými atributy jsou tedy studyName, Clutch Completion, Date Egg, Individual ID, Sample Number a Comments, které nemají žádnou souvislost s druhem daného tučňáka, ale spíše souvisí s analýzou, která byla na tučňácích prováděna. Dále byly odstraněny také Region a Stage, které disponovaly pouze jednou hodnotou, na klasifikaci by tedy neměly žádný vliv. Výsledná podoba datové sady je znázorněna výčtem prvních pěti prvků v tabulce níže.

	Species	Island	Culmen	Culmen	Flipper	Body	Sex	Delta 15	Delta 13
			Length	Depth	Length	Mass		N (o/oo)	C (o/oo)
			(mm)	(mm)	(mm)	(g)			
0	Adelie Penguin	Torgersen	39.1	18.7	181.0	3750.0	MALE		
	(Pygoscelis adeliae)								
1	Adelie Penguin	Torgersen	39.5	17.4	186.0	3800.0	FEMALE	8.94956	-24.69454
	(Pygoscelis adeliae)								
2	Adelie Penguin	Torgersen	40.3	18.0	195.0	3250.0	FEMALE	8.36821	-25.33302
	(Pygoscelis adeliae)								
3	Adelie Penguin	Torgersen							
	(Pygoscelis adeliae)								
4	Adelie Penguin	Torgersen	36.7	19.3	193.0	3450.0	FEMALE	8.76651	-25.32426
	(Pygoscelis adeliae)								

Zpracování chybějících hodnot

Z kapitoly 4 víme, že největším počtem chybějících hodnot disponoval atribut Comments, a dále Delta~13~C~(o/oo),~Delta~15~N~(o/oo) a Sex. V počtech jednotek pak chyběly hodnoty i u atributů Culmen~Length~(mm),~Culmen~Depth~(mm),~Flipper~Length~(mm) a Body~Mass~(g). Atribut Comments byl odstraněn již v rámci nepotřebných atributů, dále bylo tedy potřeba se vypořádat se zbývajícími. Protože atribut Sex by se dal jen těžko nahradit průměrnou hodnotou, a protože v aktuální fázi ještě nejsme schopni tučňáky kategorizovat – data slouží teprve pro trénink této kategorizace, řádky, ve kterých atribut pohlaví chyběl, byly z datové sady odstraněny. U číselných hodnot, které jsou v našem případě všechny ostatní zmíněné výše, byly prázdné hodnoty nahrazeny hodnotami průměrnými, které byly spočítány z ostatních dostupných hodnot datové sady.

Zpracování odlehlých hodnot

Během analýzy v kapitole 3 jsme zjistili, že v datové sadě se nenachází mnoho odlehlých hodnot. Z grafů dostupných v téže kapitole je tedy vidět, že odlehlá hodnota v podobě tečky se nachází u atributu pohlaví. Tato hodnota byla vyřešena stejně jako chybějící hodnota, daný řádek byl tedy odstraněn. Další odlehlé hodnoty se nachází u atributu *Comments*. Ten ale patří mezi irelevantní atributy, které byly odstraněny hned v začátku zpracování datové sady, takže s těmito odlehlými hodnotami nebylo třeba nic dělat, protože se v této fázi v datové sadě již nenachází. Stejným případem byly i odlehlé hodnoty atributu *Clutch Completion*.

Datová sada číslo I.

9.1 Diskretizace numerických atributů

Diskretizace numerických hodnot byla provedena ručně pro každý atribut zvlášť. Byla využita k tomu určená funkce *cut* knihovny *pandas*. Tato funkce umožňuje datový set rozdělit na intervaly stejné velikosti, které jsou následně pojmenovány. V našem případě jsme se rozhodli data rozdělit vždy do tří intervalů a pojmenovat je následovně:

- Pro atribut Culmen Length (mm) ["short", "medium", "long"]
- Pro atribut Culmen Depth (mm) ["short", "medium", "long"]
- Pro atribut Flipper Length (mm) ["short", "medium", "long"]
- Pro atribut Body Mass (g) ["light", "middleweight", "heavy"]
- \bullet Pro atribut Delta 15 N (o/oo) ["weak", "medium concentrated", "highly concentrated"]
- ullet Pro atribut Delta 13 C (o/oo) ["weak", "medium concentrated", "highly concentrated"]

V následující tabulce je prvních pět řádků transformovaného datového setu, na kterém můžeme pozorovat ukázku výsledné datové sady vhodné pro algoritmy, které vyžadují na vstupu kategorické atributy.

	Species		Island	Culmen	Culmen	Flipper	Body	Sex	Delta 15 N	Delta 13 C
				Length	Depth	Length	Mass		(o/oo)	(o/oo)
				(mm)	(mm)	(mm)	(g)			
0	Adelie	Penguin	Torgersen	short	medium	short	light	MALE	medium con-	medium con-
	(Pygoscel	is adeliae)							centrated	centrated
1	Adelie	Penguin	Torgersen	short	medium	short	light	FEMALE	medium con-	highly con-
	(Pygoscel	is adeliae)							centrated	centrated
2	Adelie	Penguin	Torgersen	short	medium	medium	light	FEMALE	weak	medium con-
	(Pygoscel	is adeliae)								centrated
4	Adelie	Penguin	Torgersen	short	long	medium	light	FEMALE	medium con-	medium con-
	(Pygoscel	is adeliae)							centrated	centrated
5	Adelie	Penguin	Torgersen	short	long	short	light	MALE	medium con-	medium con-
	(Pygoscel	is adeliae)							centrated	centrated

Datová sada číslo II.

10.1 Transformace kategorických atributů na numerické a jejich následná normalizace

Transformace kategorických atributů na numerické atributy probíhala v několika krocích. Nejdříve byly ve for smyčce vybrány pouze kategorické atributy, jejichž názvy byly uloženy do pole výběru. S využitím OrdinalEncoder(), který je pro tento účel již zabudován v knihovně sklearn, byl následně tento výběr atributů transformován na numerické. Celá datová sada byla poté ještě normalizována na interval <0,1>, a to opětovně s využitím této knihovny, tentokrát však za pomocí funkce MinMaxScaler(). Ukázka výsledků těchto operací nad daty je vidět v tabulce níže, ve které je zobrazeno prvních pět řádků datové sady.

	0	1	2	3	4	5	6	7	8
0	0.0	1.0	0.25454545454545463	0.666666666666665	0.15254237288135597	0.29166666666666674	1.0	0.46012171657238676	0.4123497569430219
1	0.0	1.0	0.26909090909090905	0.5119047619047619	0.2372881355932206	0.30555555555556	0.5	0.5504504353930235	0.719310897683906
2	0.0	1.0	0.2981818181818181	0.5833333333333335	0.38983050847457656	0.152777777777778	0.5	0.3075370627266798	0.5216922995973219
3	0.0	1.0	0.16727272727272724	0.7380952380952381	0.3559322033898309	0.2083333333333333	0.5	0.47396416573348255	0.5244036436006407
4	0.0	1.0	0.2618181818181817	0.8928571428571432	0.30508474576271194	0.2638888888888888	1.0	0.4315321488860291	0.5325160096196999